מי מצית אמרת הדין דחטאת תקרב עולה הכא נקבה הכא זכר מתיב רב המנונא ומי אמרינן בהמה בעלת מום כסתומה דמיא ת"ש א)כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו בזמן שהיה (א) הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא (ב) היו לו מעות סתומות יפלו לנדבה היתה לו בהמה מופרשת חטאת תמות עולה תקרב עולה ושלמים יקרבו שלמים מאי לאו אפי' בעלת מום לא תמימה אבל בעלת מום כסתומה דמיא מאי איריא מעות לימא היתה לו בהמה בעלת מום יפלו לנדבה הכי נמי בעלת מום למאי קדישא לדמי דמי היינו מעות מתיב רבא [1]קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו יכול לא יצא בקרבנו של אביו שהפריש מן הקלה על החמורה או מן החמורה על הקלה אבל יוצא בקרבן שהפריש אביו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה ת"ל [2]קרבנו קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבנו של אביו יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש אפי' מן הקלה על הקלה מן החמורה על החמורה שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות אבל יוצא במעות שהפריש אביו אפי' מן החמורה על הקלה או מן הקלה על החמורה שהרי אדם מגלח על מעות אביו בנזירות

בזמן

מי מלים אמרם דהאיך דהויא חטאת תקרב עולה. הא ההיא לשום חטאת הויא נקבה והאי דעולה הוי זכר: **מתיב רב המנונא ומי אמרינן דבהמה בעלת מום כסתומה דמיא והתניא כיצד אמרו האיש מגלח כו':** ה"ג **כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו בזמן שהיה אביו נזיר והפריש אביו מעות לנזירות ומת** (ג) **כו': הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא אין זה מגלח על מעות אביו היו לו מעות סתומין כו'.** וסדר המשנה אינה א)כן דמעיקרא הוה ליה למיתני מגלח על נזירות ב)אבא אלא רב המנונא דבעי לאיתויי פירכא מינה טריחא ליה מילתא למיתני כיצד הוא מגלח ג)והוא מדלג בה ונקיט בסיפא משום דבעי פרוכי מינה אין זה מגלח על מעות אביו הואיל וכבר מת אביו קודם שקיבל עליו זה נזירות אבל בסיפא דברייתא מפרש כיצד מגלח על נזירות אביו ד)כדמפרש בסיפא דמתני': **היתה לו בהמה מופרשת.** כלומר שהפריש ג' בהמות אבל לא פי' איזו לחטאת ואיזו לעולה: **מאי לאו אפי' בעלת מום.** שהן בעלי מומין וקא חשיב להו כמפורשים דקאמר החטאת תמות והעולה תקרב כלומר תמכר ויביא בדמיה עולה וקשיא לר"ג דאמר [כו:] בעלת מום כסתומה דמיא ויפלו דמיה לנדבה כדין מעות סתומין: **לא תמימה.** הראויה ליקרב ומשום הכי הויין להו כמפורשין: **מאי איריא.** דתני מעות כסתומין דמיין ליתני בהמה בעלת מום ותגא אמינא מדבהמה דמיא ה)כסתומה כ"ש מעות: **הכי נמי.** קתני דבהמה בעלת מום למאי קדישא לדמי ודמי מעות ניהו וכיון דקתני מעות לא איצטריך ו)למיתני בעלת מום: **מתיב רבא.** אשר נשיא יחטא וגו' ז)והביא את קרבנו בקרבנו הוא יוצא: **יכול לא [יצא] בקרבן אביו שהפריש.** אביו מן עבירה קלה שעבר כגון שבועת העדות ושבועת ביטוי: **על החמורה.** שהבן חטא כגון שאכל חלב ודם או שנתחייב בחייבי מיתות בית דין: **תלמוד לומר.** ואם נפש אחת תחטא והביא (את) קרבנו: **שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות.** כדתנן (לקמן דף ל.) מי שהיה הוא ואביו נזירין והפריש אביו מעות סתומין כו' מדקאמר מעות ולא אמר בהמה שמע מינה דעל מעות הוא דמגלח ולא על בהמה ח):

בזמן

עליה שם עולה אף למעול בה אף' אם מתו הבעלים דלמיתה אזלא א] ועוד אי כמפורשין בפירוש בשעת הקרבה צריך למימר ומאי קמ"ל רשב"ג וא"ת ומאי קס"ד דרב פפא והא מוכחא מדרב חסדא דבעופות כסתומין דמיין וה"ה בבהמה ויש דוחק לומר דרב פפא ס"ל דרב חסדא [כדותא] וליתא[2] דבהמה דוכתי [מייתי] לדרב חסדא וצ"ל דרב פפא ולאי ס"ל דאפילו את"ל דעופות כסתומים דמיין ולא ממעטינן להו ממעות היינו משום שאין לנו למעט אלא דבר הדומה למעות דלא חזו להקרבה כגון ב] נפרים דלא חזו לנזיר להקרבה אבל עופות דחזו גופייהו להקרבה אין למעטן מהלכה שנתפרש במעות סתומין יפלו לנדבה והוא הדין דודאי סתומין הוו ג] מעלו[3] לנדבה ומשני ליה רב שימי וא"ל ולקח ועשה אמר רחמנא בלקיחת[4] בעלים אומר כן[5] כלומר ואם לא פירשו הבעלים בשעת הלקיחה הוו כסתומין והוא הדין דרב הונא דאמר ד] בבהמות דהוו כסתומין[6] לפי שאינו מוכיח מגוף התורים הי חטאת והי עולה וכן כשהפריש שלשה פרים אין מוכיח מגוף הבהמות כלום הי חטאת והי עולה הילכך נוכל לומר דהוו כסתומין לגמרי אבל הכא במתני' דרשב"ג דקתני הניח שלש בהמות הראויות דמוכיח מגוף הבהמה הי לחטאת והי לעולה והי לשלמים דכבשה לחטאת שחטאת באה נקבה וליכא למימר דתקרב עולה שהעולה באה זכר דהיינו כבש וכן איל מפורש ה] בפסוקים[7] להדיא דקרב שלמים וכן כבשה לחטאת וכן כבש לעולה הילכך כמפורשין דמו דאין מפורש גדול מזה אבל ג' פרים כסתומין דמיין ולא נאמר אי ג' פרים הוו כסתומים ה"נ הוו כסתומין [קן] סברי[8] המקשה: **מתיב** רב ד)הונא. אמרת בעלת מום כסתומים דמיא לר"ג דאמר לעיל הכי פריך והתניא כיצד האיש מגלח לנזירות אביו ה"ג בזמן שאביו היה נזיר והפריש מעות לנזירותו פירוש סתומין ומת ואמר הבן הריני נזיר ע"מ שאני מגלח על מעות אבי ו] דהוא שמגלח על מעות אביו פירוש אע"ג דלקמן מייתינן דאם אביו הפריש מעות לחטאתו שאכל חלב ומת ונתחייב הבן גם הוא חטאת חלב אינו מביא חטאתו ממעות שהפריש אביו חטאת ה"נ[9] הלכה היא בנזיר שמגלח על מעות שהפריש אביו לנזירותו ודוקא שלא נדר הבן בחיי אביו כדמסיק והולך אבל נדר בחיי אביו לא לדקתני אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות פירוש בסתמא ומת ואמר הבן הריני מגלח על מעות אבי אינו מגלח עליהם אלא יפלו לנדבה דכך היא הלכה ואית ספרים דגרסי איפכא וגירסא זו עיקר: **היתה** לו בהמה מופרשת [חטאת] תמות עולה תקרב עולה ושלמים תקרב שלמים מאי לאו אפילו בהמה בעלת מום. כלומר מאי לאו אפי' הפריש אביו שלש בהמות בעלי מום ומת דניתן להן דין מפורשות בתערובת ימותו[10] ולא ניתן להם דין מעות סתומין לפדותם ולהביא בדמיהן נדבה דבעלי מום [כמפורשין דמין]: **לא** תמימה. כלומר לא משכחת דין מפורשת אלא בבהמה תמימה אבל בעלת מום כסתומין דמיין במעורבין[11]: **מאי** איריא דתני מעות כו'. [ומאי נקט ברישא מעות ה"ל למיתני ברישא היתה לו בהמה בעלת מום דהכי הוי שפיר טפי למיתני דין סתומים ומפורשין הכל בבהמות] וא"ת ומאי לא פריך ממתני' דקתני מעות סתומין יפלו לנדבה ואי בהמה בעלת מום כמעות סתומין ליתני בהמה בעלת מום וי"ל דמברייתא פריך שפיר דמשמע דכולה ברייתא בסתומין ז] מיירי וא"כ ליתני כולה בבהמה וליפלוג וליתני בדידה הכל בין בעלת מום בין תמימה אבל במתני' קתני מעות מפורשין להכי קתני בתר הכי מעות סתומין ומחלק הכל במעות להכי ליכא למיפרך ליתני בהמה בעלת מום דהוי כסתומין[12] במקום [מעות]: **מתיב** רבא קרבנו. בפרשת ח)אם נשיא יחטא ושלשה קרבנות[13] כתיבי חד בנשיא וחד בכבשה וחד בשעירה: **ואינו** יוצא בקרבן אביו. ל"ע דמה איצטריך קרא הא ודאי דחטאת שמתו בעליה למיתה אזלא ומאי האי דקאמר נמי בתר הכי אבל יוצא הוא בקרבן אביו שהפריש מן הקלה על הקלה וכו':

שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות. כדאמרינן בשילהי פירקין שאינו מגלח על ט)אביו כי אם על מעות סתומין דלא הוזכר בלשון המשנה אלא מעות סתומים דהלכה נשנית במעות סתומין דוקא ח] היה מדקדק הר"ם דאמר בפ"ק דזבחים (דף ט:) חטאת חלב ששחטו לשם חטאת דם כשרה והכא אמר דלא כיפר ויש לחלק דהתם מיירי שלא היה חייב שתיהם כי אם חטאת חלב ולכך עדיף אבל הכא שנתחייב שתיהן הוי עקירה יותר ועוד יש לומר דודאי לענין להתכפר בו בשביל חטאת חלב שהיתה עומדת לכך איכא מאן דאמר כשרה אבל הכא איירי להתכפר בו משום חטאת דם שרוצה לעוקרו ממה שהיה מתחילה לכך לא כיפר:

ה"ג אבל יוצא במעות שכן מגלח על מעות אביו. ואע"ג שהמעות היו מפורשים לחטאת אביו והה"ג אינו מגלח על מעות של אביו מ"מ כיון דבשום דוכתא מגלח על מעות אביו: י)**אבל** יוצא בקרבן שהפריש לעצמו. לעבירה זו ויביאנו לעבירה אחרת: **ת"ל** קרבנו על חטאתו. בפרשת אם נפש תחטא וגו' והביא קרבנו שעירת עזים על חטאתו ואע"פ שדרשנו כבר שלשה קרבנות[13] עתה בא לדרוש על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם כ)חטאתו[14] ואפי' אדם אחד: **יכול** לא יצא. כשמפריש במזיד בהמה המפורשת ל)לעבודה זו ומקריבה לחטאת[15] אחר:

שהרי

עין משפט
נר מצוה

כד א מיי' פט"ו מהל' פסולי מוקדשין הל"ו פ"ג מהל' שגגות הל' ג פ"ד מהל' תמורה הל"ח:

◆

תורה אור השלם

1. אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים: ויקרא ד כג

2. אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא: ויקרא ד כח

◆

מוסף רש"י

האיש מגלח על נזירות אביו. אם נדר אביו בנזירות והפריש קרבנותיו ומת, והיה בנו נזיר, הבן מגלח ביום מלאת ומביא קרבנות שהפריש אביו (סוטה כג.). ן הקלה על החמורה. שיצא זה מידי עבירה קלה, גון נדה וחלב שאין בהן ימת בית דין כבהמה הפריש אביו על עבירה מורה, כגון חלול שבת ריתות כז.). ת"ל קרבנו. לתא זימני כתיב גבי חטאת רבנו, חד בנשיא ותרין יחיד (שם). על בהמת אביו בנזירות. שהפריש אביו לנזירותו (שם).

◆

פי' הרא"ש

כא נקבה והכא זכר. לאידך פי' בשעת הפרשה אי הוקבעו כל א' למה והוא ראוי: ה"ג בזמן והיה אביו נזיר והפריש עות סתומים לנזירותו אמר הבן הריני נזיר ע"מ ואגל' על מעות [אבא] יז מגלח על מעות אביו. בל אם היה הוא ואביו ירים והפריש אביו מעות תומים ומת ואמר הבן ריני מגלח על מעות אבא פלו לנדבה. י"ס דגרסי יפכא. אבל גירסא זו עיקר מסתברא למימר דנאמר לכה היכא דתחלת קבלת ירותו היתה על סמך עות אביו. אבל אם בחיי ביו היה נזיר כבר הוחק הביא קרבנות משלו: יתה לו בהמה מפורשת ליו וכו' מאי לאו אפי' עלת מום אם הפריש אביו בהמות בעלי מומין מפורשות דמי. דאי סתום דמי יפדו ויביא דמיהם נדבה אלא ודאי מפורשים דמי ולא חשבי' הו' כמפורשי' ונתערב' מותו כולם. דמסתמא מי כבשה עומדים חטאת ודמי כבש לעולה ימי איל לשלמים: א"ה אי איריא מעות כיון חשבת בהמה בע"מ סתומים. מאי איריא דתני רישא מעות ליפלוג יתני הכל בבהמה וליתני רישא היתה לו בהמה ע"מ יפלו לנדבה. ומשני יון דבע"מ קדושה לדמי ייתו מעות. מתיב רבא רבנו בקרבנו וכו' בפ' שר נשיא יחטא כתיבי ג' רבנות חד בנשיא וחד הדיוט. אחד בכבשה אחד בשעירה וקמא קא ריש בקרבנו הוא יוצא ינו יוצא בקרבן אביו אם הפריש אביו קרבן על חטאתו ומת והבן היה חייב אותו קרבן עצמו אין הבן יוצא באותו קרבן: מן הקלה חלב ודם ושאר חייבי חטאות שאין חייבין על זדונן סקילה. על החמורה שבת וע"ז וכיוצא בהן שחייבין על זדונן סקילה: תלמוד לומר קרבנו השני דאפי' מן הקלה על הקלה ומן החמורה על החמורה אינו יוצא: שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזי': שאם הפריש בהמות לנזירותו ומת ואמר הבן הריני נזיר ע"מ שאגלח על נזי' אבא אינו מגלח עליהם דלא נאמר הלכה אלא על מעות סתומים שהפריש אביו:

מסורת הש"ס

א) לקמן ל., ב) הכל כריתות כז., ג) [כפ"מ: ת"ל קרבנו בקרבנו], ד) נ"ל המנונא, ה) נ"א במעורבין, ו) נ"ל אשר, ז) נ"ל נזירות, ח) עיין לדף כ"ח., ט) נ"ל חטאתו, י) נ"ל לעבירה,

◆

נוסחת הריב"ן

א) קן: ב) אביו: ג) וקא: ד) וכדמפרש: ה) דמיא לה: ו) (למתני) ליתא בכ"י: ז) (והביא את כו' בקרבן אביו) כ"ז ליתא בכ"י: ח) על בהמה מ"ל והביא את קרבנו שעירת עזים תמימה על חטאתו עד שיהא קרבנו לשום חטאתו:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' בזמן שהיה אביו נזיר והפריש אביו כצ"ל ותיבת הוא נמחק: (ב) שם ע"מ שאגלח על מעות אבא אין זה מגלח על מעות אביו היו לו מעות סתומות: (ג) רש"י ד"ה הכי גרסינן וכו' מעות לנזירות ומת ואמר הריני נזיר וכו' על נזירות אביו אלא רב המנונא וכו' מגלח הוא מדלג בה ונקט סיפא משום דבעי פריך מינה כצ"ל והד"א:

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוס' ד"ה (בעמוד הקודם) ומאי וכו' דלמיתה אזלא. נ"ב ר"ל בבהמת חטאת. א"מ: ב] בא"ד דלא חזו להקרבה כגון פרים כצ"ל: ג] בא"ד וה"ה דודאי סתומין הוו מעלו לנדבה. נ"ב עיין א"מ ותיבת מעלו נמחק וצ"ל יפלו: ד] בא"ד וה"ה דר"ה דאמר בבהמות. תיבת בבהמות נמחק וצ"ל בעופות. א"מ ויעש"ה ודו"ק: ה] בא"ד וכן איל מפורש בתורה כצ"ל והוא כפ' נשא עי' א"מ: ו] ד"ה מתיב ר"ה וכו' על מעות אבי דהוא. תיבת דהוא נמחק וצ"ל זהו: ז] ד"ה מאי וכו' דכולה ברייתא בסתומין ומפורשים כצ"ל: ח] ד"ה שהרי וכו' במעות סתומים דוקא. נ"ב כאן הס"ד ומן היה מדקדק הר"ס על סוף הדבור שייך לדף כח ע"א בסוף ד"ה שהרי. א"מ ויעו"ש:

◆

הגהות התוספות

1. צ"ל ושם חטאת אף. 2. בכ"ח דליתא. 3. צ"ל ויפלו. 4. צ"ל אי בלקיחת בעלים אי בלקיחת כהן. 5. תיבות אומר כן נמחק. 6. תיבות והוא הדין דרב הונא דאמר בבהמות דהוו כסתומין, נמחק. 7. צ"ל בפסוקים. 8. צ"ל כדסבר המקשה. 9. צ"ל שהפריש אביו לחטאת הכא הלכה כו'. 10. צ"ל דימותו. 11. תיבת במעורבין נראה ט"ס ויש למחקה. 12. נלצ"ל קרבנו. 13. נלצ"ל קרבנו. 14. צ"ל חטאו. 15. צ"ל לחטאת.